

jev Šmohor, Spital in Beljak, ki so pri prebiranju za sposobne bili spoznani, morajo takoj pod orožje. Za ostale kraje se bo vpoklic izdal pozneje. Prebiranje v koroških okrajih se vrši do 7. junija. Ravno tako kot na Koroskem je vojska pospešila prebiranje in vpoklic črnovojnikov že sedaj vpoklicani k prebiranju; vrh tega so še na Tirolskem vpoklicanih pod orožje takozvani stanovski strelci. Ti strelci imajo kot znamenje srebrnega orla in se v deželi nazivajo „orlski strelci“ — Tudi na Kranjskem so že vpoklicani črnovojniki, ki so rojeni v letih 1865 do 1878, 1879 do 1890, 1892 do 1894 in 1897 k prebiranju, ki se vrši do dne 10. junija.

90 bomb nad Londonom.

K. B. London, 2. junija. Admiraliteta poroča: Nemški letalni stroji vrgli so 90 bomb, večinoma takih, ki napravijo požar, na londonsko mesto.

Zemljevid italijanskih pokrajin nad Bologno.

Z ozirom na vojne dogodke z Italijo pri našamo zemljevid onega dela Italije, ki bodo brzkone neposredno od vojnih dogodkov prizadet.

To je namreč pokrajina nad mestom Bologna. Priporočamo cenjenim prijateljem, da si ta mali zemljevid v svrhu zasledovanja vojnih dogodkov shranijo.

Italija je napovedala vojsko.

Podpišite v odgovor 2. vojno posojilo! C. kr. namestnik grof Clary nam je poslal naslednji oklic: Šli smo do najskrajnih mej — kolikor je dovoljeval prospešni obstanek države in njenega gospodarstva, da bi zadovoljili pohlepnege zaveznika na jugu. Zahteval je ogromno veliko — brez poročstva, da se bo držal potem zvestobe, ki mu tudi dosedaj ni nič veljala. Sedaj je dovolj tega zopernega barantanja z „bratom zaveznikom“, ki je stopal 30 let roko v roki z nami, se pri tem ojačil in nas sedaj zahrbtno napade, ker v svoji nezvestobi smatra priliko za ugodno. Toda naj se je varal! Mi smemo zaupati našemu krepkemu meču, ki je ravno zabliskajoč se na severu pokazal, kaj zamore. Ni se nam treba bati laške nezvestobe, ki proda svoje prijateljstvo največ ponujajočemu ne lokavosti, katero smo spoznali; nasprotno, nehala nas je tlačiti mora, odkar vidimo pravi obraz „prijatelja“ in vemo, kaj imamo od njega pričakovati. Veselje do obračuna je v Avstriji neizmerno in v sveti ogorčenosti stopi z zvenečim orožjem naš zvesti nemški prijatelj na našo stran. Pokažite sedaj svojo ogorčenost in svojo jekleno voljo v dejanjih!

Podpišite vojno posojilo!

Kdor je že podpisal, naj še podpiše vnovič! Vsako podpisovanje je del moči, s katero izvijemo nekdanjemu prijatelju bodalo iz izdajskih rok. Spominjajte se na očeta Radekega, na Navaro in Custoco! Spomnite se na Tegethoffa in Vis! Pozdraviti jih hočemo kot naše junaške očete. Da ne omagamo, to zavisi od Vas. Noben vinar, ki ga daste, ni v nevarnosti, kajti pokritje vojnega posojila je neodvisno od

končnega izida vojske. Zatorej podpišite dvakratno in trikratno vojno posojilo! Vi živite v velikem času, v največjem, kar ga je doživelo Vaše ljudstvo. On zahteva hrabra srca, krepko samozaupnost, moč se vzdržati v neomajni vztrajnosti — do končne zmage. Izkažite se vredne svojega časa in velikih nalog, ki nam jih s temi stavi! Narodom branimo sveto pravico in pošteni mir proti morenju knezov in ropu dežel. In mogočni Bog živi, ki nam je podelil moč ustaviti milijonske čete na severu — pravični Bog, ki bo spremenil naše pesti v jeklo, da bomo plenaželjno zvestobo krvavo zavrnili od naših livad.

Someščani!

Vi ženske, možje in otroci, ki ste s svetlimi očmi in utripajočim srcem vest čuli, kako je neki slavepolni avstro-ogrski mornar, ki se je čutil ene misli s svojim moštvo, v hrabrem ponočnem napadu neko sovražnikovo križarko potopil, katera nam je hotela pot v svetovno morje zapreti, — vi ženske, možje in otroci, preiskajte, ko se vaša duša navdušeno dviga, svoje domovinsko čustvo. Povedalo vam bode, da smo naši mali, ali kakor se je v zadnjih dneh napram izdajalski Italiji pokazalo, od krasnega duha prešinjeni mornarici hvaležnost dolžni, katero primerno izkazati je vseh častna dolžnost.

Kako bi se moglo to bolje zgoditi nego s prostovoljno zbirko sredstev za zgradbo onega novega, modernega podmorskega čolna, kakor je tudi pri vojnem zbiranju kovine vsakdo hitel, okrepcati moč domovine.

Zgodi se naj torej patriotično darilo prebivalstva na c. in kr. mornariško upravo i. s. se naj v tem izrazi, da bodemo mi Avstro-Ogri, spominjajoč se junaštva naše vojne mornarice, naše zaupanje do nje pred vsem inozemstvom javno pokazali.

Avstrijsko mornariško društvo (Flottenverein) se že eno desetletje trudi, da bi prebivalcem monarhije važnost izdatne vojne mornarice pokazalo. Doslej se mu je posrečilo, pridobiti za svoje ideje okoli 50.000 članov; zato je tudi gotovo, da so naši someščani v sedanjem usodepolnem hipu potrebe časa izpoznali. Zato se obrača društvo polno zaupanja na vse one, ki svojo domovino ljubijo in ki so ponosni na svojo pomoč za branjenje domačije.

Turškemu mornariškemu društvu se je posrečilo, zbrati prostovoljno vsa sredstva za zgradbo velikega dreadnoughta. Šele pred kratkim časom izpustili so na Švedskem pancersko križarko, za katero je švedsko ljudstvo več kot 16 milijonov kron prostovoljno zbralo. Ženske v državi Čile so darovale svoji domovini veliki vojni parnik. Istotako so nastopale norveške žene.

Ali je mogoče, da bi mi Avstriji in Ogri, katerim so se v mornariških zadevah vendar enkrat oči odprle, za drugimi ostali?

Avstrijsko mornariško društvo odpre s tem „U-akcijo“ in prosi, da naj se darila v ta namen na c. k. okrajno glavarstvo vpošlje. Vsa darila se bode javno izkazalo.

Naj bi kronalo naše delo istotako sigurni uspeh, kakor bode sedanja vojna s konečno zmago Avstro-Ogrske in Nemčije zmagala.

Kakor je nastopil „U5“ pogumno svoj čin, tako kličemo tudi mi z geslom avstrijskega mornariškega društva:

„S polno močjo naprej!“

Podružnica Ptuj avstr. morn. društva.

Načelnik:

Dr. Eugen vitez pl. Netoliczka.

Preki sod (Standrecht.)

Vsled odredbe c. in kr. armadnega nadkomananda se v zmyslu § 473 postave z dne 5. julija 1912 (l. dr. p. štev. 130 in 131) glede kazensko-procesnega reda za skupno vojno moč, odnosno deželno brambo razglašajo one za okrožje armade na bojišču, torej tudi za Štajersko veljavne določbe prekega sode (Standrecht), ki se tičejo civilnih oseb, v kolikor leži kraj čina ali obsodbe v obročju armade v polju.

Preki sod velja za: A. Nasprotia i odredbo skupnega ministerstva z dne 25. julija, 1914 na temelju § 14 M. St. P. O. in z cesarsko odredbo z dne 25. julija 1914 vojaškemu kazenskemu sodstvu podrejenih civilnih oseb zaradi:

1. zločina neopravičenega vabljanja (Nasprotna i nja (Werbung);
2. zločina zapeljave ali pomočine z kršenje zaprisežene vojaško-službene dolžnosti;
3. zločina vohunštva in drugih prestojnih pov zoper vojno moč države;
4. zločina veleizdaje;
5. zločina žaljenja Veličanstva; rols
6. zločina motenja javnega miru; ure
7. zločina upora;
8. zločina javne nasilnosti vajejen hudobnega poškodovanja na železnicah, k njimist spadajočih napravah, sredstvih za promet, stostojev, oročja ali drugih k prometu železnic spkaz dajočih predmetov;
9. zločina javne nasilnosti vajeV i hudobnih činov, ki se jih stori na železnicah in pod posebno nevarnimi razmerami;
10. zločina javne nasilnosti vlesaj hudobnega poškodovanja ali motenja na držafun nih telegrafih in telefonih;
11. zločina javne nasilnosti po šte 85 in 87 spl. k. p. in drugih kakor v točkaboc 8 in 9 označenih slučajih ter zločina po žiga, ako se je zgodilo to kaznivo ravnanjmi na vojaškem ali deželnobrambenemu erarju spura dajoči ali pod njegovo oskrbo ali v njegovesic obratu stoječi lastnini ali pa z ogroženjem nit aktivni službi stoječih oseb armade, vojne modar narice, deželne brambe, črne vojske, na organipk poljske žandarmerije ali drugih orožniški zvebli pripadajočih oseb, ako stojijo te osebe v vojaškmu organizirani železniški, telegrafni ali telefonski varstveni službi oziroma v vojaško organizirasec obmejni ali obrežni varstveni službi;

12. zločina umora, uboja, rop aMa ako se izvrši ta zločin na v aktivni službi stoDu ječih oseb armade, vojne mornarice, deželnoč brambe, črne vojske, poljske in druge žendarles merije, v kolikor so zadnje v vojaško organizirani varstveni službi pri železnicah, telegrafu inu telefonu, na mejah in obrežju;

13. zločina pomoči s skrivanjem alko pospeševanjem dezerterja.

B. Napram po od cesarske odredbe z dnai 4. novembra 1914 vojaški sodnji pod pogojem, L izročeni civilnim osebam, da se vršijo kaznivo c dejanja po začetku veljavnosti te odredbe v popo krajini, v katerih je poklicano sodišče prve inoa štanca vsled vojnih dogodkov vstavilo svoje deun lovanje, zaradi:

1. zločina umora, uboja, rop a in po žiga tudi v onih slučajih, ki se niso ome njeni pod 11 in 12 tega razglaša;
2. zločina tatvine po § 174 I spl. k. p. a) ako je imel tat puško ali drugo osebni varnosti nevarno orožje;
- b) ako je, ko se ga je pri tatvini zasačilo, pO v resnici silo ali nevarne grožnje rabil, da bi da obdržal ukradene predmete, ali pa
- c) ako se je zgodila tatvina med kakim po žarom, povodnijo ali kako drugo obkradenemu grozečo nesrečo ter ako znaša svota tatvine več kakor 2000 kron.

Pri teh v predstoječem označenih zločinih, v katerih je predpisana že v pestavi smrtna kazen potom obešenja, mora tudi preki sod to kazen izreči, pri ostalih pa kazen smrti potom ustreljenja.

Določbe glede prekosodnega ravnanja imajo tudi za poskuse, sokrvido in udeležbo od prekega sode omenjenih zločinov polno veljavo.

Vsako se svary, izvršiti te zlo čine; kdor bi tak zločin po razglasitvi tega prekega sode izvršil, se bode prekosodno obsodil.

Gradec, 28. maja 1915.

C. k. namestnik: Clary.

Razno.

Cesar o naši armadi. Povodom sprejema ot dunajskega župana dr. Weiskirchnerja se je cesar sar pohvalno izrazil o dunajskih polkih ter na ot daljeval: „Sploh je naša armada izvršila prav na izredna dejanja. Zlasti velike zahteve so stavili ot

roti z na njo boji v Karpatih. Skoraj neverjetno se zdi, kako napore premagujejo moje čete.

Iz Maribora se poroča: Mestni magistrat razglasa, da morajo vsi oni, ki niso mariborski domačini in ki so se tekom vojne naselili v Mariboru, zapustiti mesto tekom 48 ur. Naseliti se smejo le v krajih severno od Spielfelda. — Vsed pomanjkanja policijskega osebja je zaprosila mariborska občina za orožniško asistenco pri javno-varstveni službi. — Mariborske šole so zaprte. Glede gostilen so se izdali strožjeji ukazi.

Prepoved potovanja za južno Tirolsko. Tirolsko namestn. je izdalo odredbo, glasom katere je treba od 27. maja za vsako potovanje južno od Brennerja in od tod posebnega dovoljenja, ki je izdaja uradi za izstavljanje potnih listov v bivališčih in ki jih morajo vidirati pristojna vojaška poveljništva. Prestopki se strogo kaznujejo.

720 kron vojnih stroškov v vsaki sekundi. V nekem nagovoru, ki ga je imel mister Acland, finančni tajnik državne zakladnice na Angleškem ob priliki neke prireditve, je dokazal, da znašajo vojni troški Anglije vsak dan 2,592.000 funtov šterlingov. Iz tega se lahko izračuna, da stane vsaka sekunda vojne okrog 30 funtov šterlingov, to je okoli 720 kron. Ta svota se bode pa v nadaljnem poteku vojne še zvišala.

Žrtve vojne. V komitatu Szatmar in v komitatu Zemlin na Ogrskem je cela vrsta javnih uradnikov prišla vsled vojne v nesrečo. Niso sicer padli na bojišču, tudi ranjeni niso bili, da, niti streljanja niso slišali, ali nesreča jih je vendar dosegla: — zaprl so jih. Tako je n. pr. okrožni beležnik Horvath strašil kmete, da se bližajo Rusi in kmete potem pregovoril, da so mu svojo živino prodali za vsako ceno. Tako in ednako so storili tudi razni drugi poštenjaki. Za sedaj so v preiskavi okrožni beležnik v Homoni H. Horvath, višji okrožni sodnik v Homoni T. Malonyag, višji okrožni sodnik v Stropkovem J. Duresinszky, titalarni višji okrožni sodnik J. Gőrgye v Homoni in višji okrožni sodnik v Gallessesu. Pa tudi še nekaj drugih npravnih uradnikov je v preiskavi. Priporočamo tudi našim kmetom, da naj ne verjujejo vsakemu hujšakaču, ki hoče strahopetnost ali nevednost posameznikov edino v svojo lastno korist izrabljati.

O nadvojvodi Eugenu, vrhovnemu zapovedniku naše armade proti Italiji, piše berlinski „Lokalanzeiger“: Nadvojvoda Eugen je natančni poznavatelj obmejnih pokrajin, poleg tega mož visoke znanstvene izobrazbe, natančni poznavatelj in topli prijatelj glasbene umetnosti, pred vsem pa eden tistih srečnih

ljudi, ki si pridobijo srca vseh. On poseduje neomejeno zaupanje in požrtvovalno ljubezen podstavljenih; ne ljubijo ga samo Tirolci, marveč tudi velik del ostalega avstrijskega prebivalstva. Po vsem tem ni moglo Njegovo Veličanstvo, cesar in kralj Franc Jožef za oddajo tega velevažnega poveljstva na jugu boljše izvolitev napraviti. S polnim zaupanjem gledamo tudi mi na Nemškem poročilu o delovanju voditelja armade nadvojvode Eugena in njegovih hrabrih vojakov nasproti.

C. k. „Kriegerverein Erzherzog Friedrich“ v Mariboru opozarja svoje člane in tiste, ki hočejo se zdaj pristopiti, da se mora zaradi novih vojnih dogodkov straže posebno pomnožiti. Vsi člani se morajo torej zopet k službi straženja oglasiti. S tem bodejo tudi najboljše svoja patrijotična čustva pokazali.

Nemurna noša. Opetovano se vidi ljudi, ki nosijo mornariške kape s trakovi, na katerih so imena inozemskih parnikov natiskana. Avstrijski „Flottenverein“ naglašja, da je ta obžalovanja vredna noša zdaj strogo prepovedana.

Smrtna nesreča. V Mariboru povozil je voznik Franc Rozman starko Marijo Steiglitz, ki je vsled prizadetih ran kmalu nato umrla. Voznik bil je vsled tega na 3 tedne strogega zapore obsojen.

Detomor. Samska dekla Neža Kukul iz Ljutomera porodila je aprila meseca otroka, ki ga je takoj umorila in na gnojšču skrila. Tadi je svojemu gospodarju, ključavničarju Kovachiču v Ljutomeru precej denarja pokradla. Sodnja obsojila jo je na 4 leta težke ječe.

Vojno posojilo. C. kr. namestništvo nam piše: „Vsed pooblaščenja gospoda c. kr. finančnega ministra se z ozirom na povečani naval občinstva v zadnjih dneh do nadaljnega sprejemajo pri poštni hranilnici in drugih mestih za podpisane na 2. vojno posojilo tudi že po preteku subskripcijskega roka. Vsakdor, ki še ni podpisal, naj kakor mogoče hitro naknadno podpiše.“

K prebiranju l. 1897 rojenih črnovojnih obvezancev. Dunaj, 27. maja. (Kor. ur.) Kakor znano, se je črnovojna obveznost razširila tudi na 18 letne in 43. do 50. letne. Z novim prebiranjem v letih 1778 do vključno 1890 in v letih 1892, 1893 in 1894 rojenih se je omogočilo, da se pritegnitev nove črnovojne kategorije, izvenzemski okraje (med tem je Kranjsko. Op. ur.), v katerih se je morala pritegnitev zaradi zunanjega položaja predčasno izvršiti, odgodi na poznejši čas, nego je bilo to izprva določeno. Zato se bo šele po izvedbi novega prebiranja poseglo na dalje prirastle črnovojne letnike, in sicer pridejo najprej na vrsto leta 1897. rojeni, torej 18 letni. Prebiranje tega letnika se bo vršilo v času od 16. junija do 1. julija 1915. Zato se imajo vse v času od 1. januarja do 31. decembra 1897 rojene moške osebe, ki so avstrijski ali ogrski državljani ali ne morejo dokazati, da so državljani kake inozemske države, najdalje do 10. junija 1915 zglasiti na občinskem uradu (magistratu) svojega bivališča v času, ko je izšel razpis glede vpoklica, to je 24. maja 1915. Vpoklic onih, ki bodo pri prebiranju spoznani za sposobne, se izvrši kasneje.

Preki sod. Na drugem mestu objavljamo razglas glede razširjenja prekega sode (Standrecht), ki velja za vse civilne in vojaške osebe v okraju armade, torej tudi za celo Štajersko. Preki sod velja v prvi vrsti za vse zločine vojaške nature, zlasti za vohunstvo, zapeljavanje k dezertiranju, nepokornost glede vpoklicanja k vojaški službi, itd. Potem velja pa tudi za razne proti državi in javnemu redu storjene zločine, ki ogrožajo javne interese. Pod te spada tudi v gotovih slučajih zločin tatvine. V razglasu se vsakogar izrecno svari, storiti take zločine. Kdor bi zdaj tak zločin izvršil, prišel bi pred preki sod. Prekosodno ravnanje je vojaško sodnijsko postopanje; razlikuje se od navadnega sodnijskega postopanja pred vojaško sodnijo po predpisanem izredno kratkem trajanju, ter s tem, da izreče sodnja večidel smrtno sodbo (kakor je zločin potom čebšenja ali ustreljenja). Sodba

se izvršitekom 2 ur po njeni razglasitvi; le izjemoma dovoli se še eno tretjo uro. Proti sodbi prekega sode ne velja nobena pritožba; tudi prošnja za milost ne vstavi izvršenje sodbe. Priporočamo torej tudi mi, da se naj vsakdo varuje in naj se popolnoma pokori oblastvenim določbam.

Ustrelil se je iz neznanega vzroka orožniški stražmojster Karl Scherbl v Doberni. Bil je že v Galiciji in prišel težko ranjen na Doberno; od tam so ga prestavili v Zalec. Nerazumljivo je, kaj je tega veselega človeka v smrt gnalo.

15 litrov uši na 120 mož. Doktor Steiner na Danaju je ob priliki nekega predavanja o kužnih boleznih v vojni glede pegastega tifusa navedel, da se pred to boleznijo ni treba preveč bati. Edini prenaševalec te bolezni je oblečna uš. Vojaki zamorejo priti šele tedaj v bolnišnico, kadar so popolnoma oproščeni od uši. To delo oproščanja od uši potrebuje za 30 mož čez 4 ure. 120 vojakom se je pred kratkim odvzelo 15 litrov uši. Oblečna uš se jako hitro pomnožuje. Eca uš ima v par dneh čez 50 mladih, ena materna uš v 8 tednih več kot 5000 uši. Seveda ne prinese vsaka uš pegasti tifuz, marveč le tista, ki je na bolanemu človeku sesala. Največja čednost, vsakdanje umivanje trupa, glave, umivanje rok po vsaki jedi in čiščenje nohtov je neobhodno potrebno.

„Sveto pismo“ na ruske vojake. Pri nekem ruskem vjetniku, ki so ga pripeljali v Debreczen, našli so glasom „Pester Lloyd“ neko v Počajevskem kloštru napravljeno „sveto pismo“, katerega je pustilo rusko armadno vodstvo med svojimi vojniki razširiti. To pismo, ki dokazuje najgršo zlorabo verskih čutov vojaštva, se glasi takole: — „Sveto pismo na ruske vojake! To pismo se je našlo v Počajevskem kloštru za sliko svete Device. Pismo samo pisal je sin Kristus sveti Devici in kdor ga čita, temu prinaša očetu srečo, carju vseh Rusov, da bode svoje sovražnike premagal. Ruski vojak! Jaz, Jezus Kristus ti zapovedujem, da bodeš to pismo, kadar si ga prečital, tvojemu tovarišu naprej dal. Naš gospod in zapovednik, veliki in močni car, je prišel s svojimi narodi v nevarnost. Sovražniki so ga napadli, čeprav mora po vsem svetu svojo moč raztegniti, da zamorejo vsa bitja na svetu dobroto in blagor njegove roke (!) čutiti. Veliki in mogočni car prijel je za orožje, da bode z vami, ruski vojaki, dedščino svojih očetov povečal. Šel je z vami v zmagovito vojno in vaša dolžnost je, da prelivate za carja svojo kri in žrtvujete svoje življenje. V divjih bitkah je blagoslov svete Device z vami in vas spremljal na poti pravičnih. Zločinski je sovražnik in povzročja Rusiji škodo. Mislite na vaše družine, ki so doma ostale, na vaše žene in otroke. Ako pa ne branite deželo carja, ako ne dosežete zmago, potem ne zaslužite solnca, da bi čutili njegovo toploto, ne zaslužite zraka, da bi dihali, ne zaslužite žetve zemlje in milosti carja, ki razposilja okoli vas žarke sreče. Varujte se! Kdor pride v sovražnikovo roko, umre smrt vseh smrti. On je proklet in izgubi duševni blagor, njegova družina bode trpela do sedmega člana in čutila jezo carja. Borite se v imenu svete Device in carja, kajti ta dva sta povsod navzoča.“ — Tako hajska tista pijana popovska pravoslavna druhal obupane ruske vojake v vojno in zlorablja po ukazu krvavega carja vero. Vsak človek pa ve, da ima car batjuska za svoje narode le vislice in Sibirijo. . . . Sicer pa dokazuje to pismo, da je ruska armada že grozovito demoralizirana in da se boje pred nadaljnimi dezertacijami. Pa Rusiji ne bode ničesar pomagalo! Pravični Bog je z nami, ne pa s pijanimi pravoslavnimi popi!

Razglas. Od strani ces. kr. okrajnega glavarstva v Ptujju se nam nazzanja, da se bo občinski lov v Trnovcih (Sela) v nezoojniceni izmeri 499 hektarov 2934 arov vsled razpusitve dosedanjega zakupnega razmerja v petek, dne 18. junija 1915 predpoldan ob 10. uri v sejni sobi ces. kr. okrajnega glavarstva v Ptujju po § 36 lovsk. zak. z dne 21. septembra 1916 dež. zak. štev. 5 iz 1907. za estalo dobo zakupne dobe to je od 1. julija 1915 do 30. junija 1916 dražbenim potom oddal v zakup največpouja-jočemu. Izklicna cena za enoletno zakupnino se določi na 300 K. Vložnina, katero mora vsak

Nasha mornarica proti laškem obrežju.

Poročali smo v zadnji številki, da je naša pogumna vojna mornarica že 12 ur po napovedani vojni uspešno obstreljevala laško vzhodno

Zur österreichischen Flottenaktion gegen die italien. Ostküste.

obrežje. Ponovila je ta napad tudi še pozneje, istotako z lepimi uspehi. Ker se bodejo na tej obali brčkone še večji vojni dogodki vršili, prinašamo danes tozadevni zemljevid italijanskega obrežja.

Icitant pred licitacijo položiti, znaša 300 K. Položnina in zakupnina se morate v največje ponudbe takoj položiti. Ostali dražbeni pogoji se lahko na glavarstvu vpogledajo.

V Trstu — tako poroča cenzurirani list „Delavec“ v Ljubljani — se je neoficijelno izve delo za napoved vojsko v nedeljo ob pol 5. uri popoldne. Ob 5. popoldne je naznanjal „Osservatore Triestino“, da je suspendiran tržaški občinski svet. Ob 7. zvečer je okoli 3000 večina tržaških Italijanov in Izeljank prodiralo proti italijanskemu konzulatu, katerega so pa stražniki kordoni vojaštva. En kordon se je množica posrečilo prodreti, a pol stoletje vojakov je množico potisnilo proč. Vojaštvo je množica pozdravljala. Ob pol 8. zvečer so bile velike demonstracije pred „Piccolovim“ uredništvom, ki ga je množica poskušala zažgati. Nato so demonstrantje kavarano „Volta di Chiozza“ popolnoma razbili ter zažgali. Ognjegasi, ki so prihitali gasiti, so bili izžvižgani. Verdijev spomenik je bil polit s črnim, čez Verdijevo ime pa napravljen velik križ. Drevje okoli spomenika je izruvano. S spomenika Rosettijevega so vrgli petoglatno zvezdo. „Ginastice“ so popolnoma demolirali in zažgali. Ob pol 10. zvečer se je množica zopet zbrala pred „Piccolovim“ uredništvom, ki ga je zažgala. Prihitele je vojaštvo in finančna straža, ki pa ognja ni mogla omejiti. Ogenj je trajal do 9. dopoldne v pondeljek. Pred hotelom „Volfich“ so bile manifestacije častnikom. Druga skupina demonstrantov je napadla nekaj prodajalen. V pondeljek je bilo vse mesto v zastavah in prodajalne zaprte. Iz „Ginastiche“ so se še v pondeljek dopoldne švigali kot hiša veliki plameni. Italijanska tržaška množica je klicala „Abasso Italia“, „Abasso le pigne!“ (pinje). — Iz Trsta se poroča: Namestnik baron pl. Friess-Kene je poveril začasno upravne posle mestne občine tržaške namestništvu svetniku Ivanu Kerkich Strassoldo pl. Trenlanda.

Preki sod. Praska policija naznanja: Preki sod obsodil je infanterista Jožefa Kuderna, infanterijskega polka št. 102 zaradi zločina uporaba na smrt potom ustreljenja. Sodbo se je izvršilo na eksercijskem prostoru v Motalu. — Dvizijska sodnija v Stari Pazovi je dne 30. p. m. kolarja Gjoko Robiča iz Golubince zaradi zločina zapeljavanja k prelomu zvestobe vojakov na smrt obsodilo. Sodba se je dne 8. maja javno izvršila.

Življenskih sredstev pričanja na sejnih v mestih in trgih Spodnje-Stajerske primanjkovati. V Ptujju n. pr. se je v zadnjem času prav občutno opazilo, da okoliški kmetje ne prinašajo več toliko zelenjave, solate, jajc, mleka itd., kolikor to prebivalstvo potrebuje. Vzroki tega pojava so razni. Na eni strani imamo v mestu velikansko množico vojaštva in ranjencev, v bližini (v Sternthalu) pa ruskih vjetnikov. V drugi vrsti pa so krivi pomanjkanja življenskih sredstev gotovi brezvestni špekulant, ki še vedno v kljub strogim oblastnim določbam okoli mesta svoje oderuške prste stegavajo in ljudi naravnost pregovarjajo, da naj ne nosijo pridelke v mesto. Končno pa nekateri kmetje tudi mislijo, da je nadzorstvo v mestu, ki grozi le posameznim oderuhom, prestrogo. Po našem mnenju se poštenemu kmetu tega nadzorstva res ni treba bati; v mestu se plačuje razmeroma tako visoke cene za vse pridelke, da se noben kmet ne more pritožiti. To mora vsakdo priznati, kdor ni tako nepatritično nesramen, da hoče vojno bedo ubogega ljudstva v namene svoje oderuške sebičnosti zlorablja. Ljudje okoli mest in trgov naj premislijo, da so ravno tako gospodarsko zavezani na mesta in trge, kakor ti na svojo okolico. Ako bi pomanjkanje današnjih življenskih sredstev res se še povečalo, potem si bomo morali ravno sami ali pa s pomočjo oblasti pomagati. Poštene kmetovalce in zlasti naše somišljenike pa prosimo, naj ne poslušajo špekulantov in bujskačev, marveč naj le kolikor mogoče svojih pridelkov na mestna sejmišča prinašajo, kjer jih bodo gotovo prav dobro prodali. Mi smo bili vedno prijatelji kmeta in to tudi ostanemo. Krivica se ne sme nobenemu stanu delati in vsak ima pravico, da kaj zasluži. Ali pretirati se ne sme. Vsi žrtvujemo mnogo v tej krvavi vojni; bodimo vsled tega tudi složni!

Razglas. Od 13. junija 1915 naprej se sme

vsled ukaza ces. kr. namestništva v Gradcu z dne 23. maja 1915, dež. zak. št. 38, po vsem Stajerskem oddajati kruh in moka neposrednim porabnikom le proti uradnim izkaznim kartam ces. kr. namestništva. Pod moko se razumevajo vsi iz zrnja dobljeni mlinski izdelki (moka, zdrob, ječmenček in jed.) izvzemši otrobov. Te izkazne karte se bodo za občine izdajale hišnim predstojnikom po številu oseb, ki se imajo prehraniti. Karte se glase na 1 kg 75 dkg moke ali 2 kg 45 dkg kruha. One osebe pa, pri katerih se pri gospodarstvu nabaja več nego 3 kg zrnja ali 2 kg 50 dkg moke za osebo, dobe le zmanjšane izkazne karte, ki se glase le na 1 kg 25 dkg moke ali 1 kg 75 dkg kruha. Tako dolgo, dokler se pri katerem gospodarstvu nabaja zaloga zrnja več nego 12 kg zrnja ali 10 kg moke na dube svoji tega gospodarstva nobenih izkaznih kart. Opozori se na to, da kakor do sedaj, nikdo ne sme za osebo in dan več porabiti nego 30 dkg zrnja ali 25 dkg moke. Izkazne karte so javne listine, kojih ponarejanje bo se kaznovalo po kazenskem zakonu. Pri prvi izdaji uradnih izkaznic dobi vsakdo tiskovino za novo napoved še nahajajočih se zalog moke, zrnja in oseb, ki se morajo prehraniti pri njegovem gospodarstvu. Napačne napovedi bodo se zelo strogo kaznovale. Kdor obrtoma drugim oddaja kruh ali moko (trgovci, peki, gostilničarji i. t. d.) mora pri njej od strank oddane izkazne karte vsako nedeljo izročiti pri izdajnem mestu v pregledovanje. Kruh se sme le peči v obliki kolačev ali štranc in le s težo 35 dkg, 70 dkg, 140 dkg. Gostilničarjem je prepovedano prodajati močnata jedila vsake vrste brez istočasne oddaje drugih jedil. Ob enem se na podlagi § 10 zgoraj omenjene odredbe ukrene, da se imajo ovi prihranki, kateri se do kažejo z odrezki odjemalcev neuporabljenih izkaznih kart, obrniti v posebno poštovanja vrednih slučajih kot priboljšek takim osebam v prid, katere se preživljajo s težkim delom (posebno tudi nočnim delom). V to svrhu morajo oddati vsi osebe, katere dodeljene karte ne porabijo popolnoma, ostanke kart občinskemu predstojništvu, kjer se ima tudi vsaka prostovoljna trajna odpoved na del izkazne karte zabeležiti. Prestopki tega ukaza ali predpisov, ki so izdani na podlagi tega, bodo se kaznovali, ako dejanje ne spada pod strogo kazensko določbo, po § 35. cesarskega ukaza z dne 21. februarja 1915, drž. zak. št. 41. od političnega oblasti za denarno kaznijo do 2000 kron ali z zaporom do treh mesecev, pri obtežljivih okoliščinah pa z denarno globo do 5000 kron ali z zaporom do šest mesecev. Ako se kdo obsodi po § 36. navedenega cesarskega ukaza, se lahko razsodi tudi na izgubo obrtne pravice.

Gospodarske.

Podreja svinj s krmiljenjem odpadkov iz kuhinje, gospodarstev in klavnice. Prepoved krmiljenja zrnja in mčke, ki se je izdala o priliki sedanje vojne, ima za posledico, da se potreba klavnih svinj za prehrano prebivalstva v večjih krajih ne da več pokriti. Tozadevno bi se dala doseči precejšnja odpomoč, če bi se krmile svinje za podrejo namesto z zrnjem in moko z odpadki iz kuhinje, gospodarstev in klavnice. Ti odpadki vsebujejo namreč različne rastlinske in živalske redilne snovi, koje rade žrejo svinje, od katerih je sploh znano, da ne zavrnejo nikakšne piče; te snovi ščetinarji tudi prav dobro izkoristijo, toda dajati jih je treba zmirlaj le sveže. Kako veliko redilno vrednost imajo te baže tvare, ki navidezno niso nič vredne, razvidite iz tega, da gostilničarji, mesarji in zlasti male obitelji že od nekdanj podrejo svinje za furež s takimi odpadki. Z odpadki po velikih mestih in v industrijskih krajih se dan za dnevom vržejo v stran velike vrednosti, ki bi se lahko ravno v sedanjih časih koristno uporabile. Temu je treba odpomoči. V to svrhu je treba edinega dela vsega prebivalstva, zlasti gospodinj in gospodarjev. Glavna stvar je, da se ti odpadki zberejo in shranijo snažno ter se odstrani poprej vsaka nesnaga, da jih moremo pujskom brez škode pokrmiti. Zbirajo se naj:

Ostanki in odpadki iz kuhinj in gospodinjev, kakor ostanki kruha, peciva, krompirja, zelenjadi, sadja, mesa, kosti itd. Odpadki klavnice, kakor na primer kri, čreva in drugi mesni odpadki. Pri nabiranju kuhinjskih ostankov pa moramo svriniti pred solno vodo raz povojenega mesa, kakor tudi pred slabimi pomijami, ker to povzroča pri svinjah, kakor nas uči izkušnje, sila nevarne bolezni. Ob enem moramo opozoriti na to, da se mora ohraniti posoda za nabiranje teh odpadkov zmirlaj snažna. To se najbolje napravi s tem, da čisto izplakemo posodo vsak dan, operamo vsak teden enkrat ali dvakrat v vro-

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke

vojo in poprh še izplakemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... d... b... ubijani... z... posnik... ostanke